

Raoul Wallenbergskolan Bromma

Rektorn vid Raoul Wallenbergskolan Bromma

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn av Raoul Wallenbergskolan Bromma
i Stockholms kommun

Tillsyn i Raoul Wallenbergskolan Bromma

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Raoul Wallenbergskolan Bromma besöktes av Skolinspektionen mellan den 14 maj 2013 och den 15 maj 2013.

Fakta om skolan

Raoul Wallenbergskolan är en fristående grundskola som ligger i Bromma i Stockholms kommun. Huvudman för skolan är International Swedish School AB med organisationsnummer 556674-0113.

Raoul Wallenbergskolan har tillstånd för förskoleklass och grundskola årskurs 1-9. Vid tillsynsbesöket hade skolan 512 elever, varav 38 i förskoleklass. Skolan hade elever i samtliga årskurser, utom i årskurs 3 och 5. I fritidshemmets verksamhet deltog 99 elever. Skolan leds av en rektor i samverkan med fyra arbetslagsledare.

Kunskapsresultat årskurs 3

Skolan har för närvarande inga elever i årskurs 3.

Kunskapsresultat årskurs 6

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för läsåret 2011/2012 nådde 57 procent av eleverna i årskurs 6 kravnivåerna på samtliga delprov i matematik. Detta är ett lägre resultat än för både kommunen (83 procent) och riket (79 procent). I ämnet svenska nådde 80 procent av eleverna kravnivåerna på samtliga delprov. Även detta resultat är lägre än resultaten för både kommunen (87 procent) och riket (82 procent). I ämnet engelska nådde näst intill 100 procent av eleverna kravnivåerna på samtliga delprov, vilket är högre än både kommunen (91 procent) och riket (87 procent).

Skolan har inte uppvisat någon egen sammanställning av elevernas samlade kunskapsresultat i de olika ämnena i slutet av årskurs 6.

Kunskapsresultat årskurs 9

Enligt Skolverkets statistik var det genomsnittliga meritvärdet år 2012 för eleverna i Raoul Wallenbergskolan i Bromma 220 poäng i årskurs 9, jämfört med 211 poäng för riket. De föregående fyra åren har meritvärdet varierat mellan 233 och 239 poäng.

I årskurs 9 nådde 74 procent av eleverna målen i samtliga ämnen läsåret 2011/2012. Detta resultat ligger något lägre än motsvarande resultat för riket som uppgick till 77 procent. De föregående fyra åren har andelen som nådde målen i samtliga ämnen varierat mellan 70 och 86 procent.

Andelen elever behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram var år 2012 näst intill 100 procent, att jämföra med rikssnittet som var 88 procent. Andelen elever som var behöriga till naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet var 85 procent, jämfört med rikssnittet som var 83 procent.

För pojkar med utländsk bakgrund har kunskapsresultaten varit lägre än snittresultatet för övriga elevgrupper på skolan under de senaste fem åren och dessutom sjunkit 2012 i förhållande till föregående år. För pojkar med utländsk bakgrund ligger det genomsnittliga meritvärdet för 2012 på 173 poäng, jämfört med 220 poäng för samtliga elever på skolan. För samma elevgrupp ligger andelen som nått målen i alla ämnen på 50 procent, jämfört med 74 procent för samtliga elever.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att Raoul Wallenbergskolan i Bromma ger eleverna förutsättningar att utvecklas mot målen, men att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att utveckla sitt arbete och öka måluppfyllelsen inom ett antal områden.

Rektorn bedriver ett aktivt kvalitetsarbete där flera utvecklingsområden identifierats som skolans personal arbetar med. Dock brister det systematiska kvalitetsarbetet när det gäller att fånga upp och analysera den stora skillnaden i kunskapsresultat mellan pojkar med utländsk bakgrund och övriga elever.

Skolans egen utvärdering liksom Skolinspektionens enkäter till elever och deras vårdnadshavare visar att en stor andel elever och föräldrar anser att det finns brister i studiero och arbetsmiljön. Utredningen visar också att tillämpningen av ordningsreglerna varierar mellan olika lärare. Ordningsreglerna har inte på senare tid utarbetats eller uppdaterats under medverkan av eleverna. Även elevernas möjligheter till inflytande bedöms variera mellan olika lärare.

Skolan har en fungerande organisation för att ge särskilt stöd till elever som är i behov av detta. Tillsynen visar dock att det finns vissa brister i skolans åtgärdsprogram. Dessa behöver bli tydligare när det gäller hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Mot bakgrund av detta fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Raoul Wallenbergskolan Bromma att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 8 oktober 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att utformningen av elevernas inflytande anges i planeringen av verksamheten och att skolan har en tydlig progression för att ge eleverna utökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Ge eleverna i grundskolan ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt skollagen ska den närmare utformningen av inflytandet, anges i samband med planeringen av verksamheten.

Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Utredningen visar att det vid Raoul Wallenbergskolan i Bromma finns brister vad gäller elevernas möjlighet till inflytande. I planeringen för verksamheten som Skolinspektionen tagit del av återfinns beskrivningar av hur eleverna i F-2 och fritidshemmet ska ges möjlighet till inflytande över utbildningen. Dock saknas motsvarande beskrivning för de högre årskurserna. I samtal och intervjuer med elever i årskurs 4 framkommer att det är lärarna och mentorn som bestämmer vad som ska göras, men att eleverna någon gång då de jobbat bra har fått vara med och bestämma som belöning. Elever i årskurs 6 uppger att de sällan får vara med och planera och bestämma i klassrummet. I intervjun med elever i årskurs 9 framkommer att de tycker att det varierar mellan olika lärare hur mycket inflytande de har. Elevernas uppgifter om bristande inflytande bekräftas i Skolinspektionens enkät där 77 procent av de svarande eleverna i årskurs 9 menar att det stämmer helt och hållet eller ganska bra att det bara är lärarna som bestämmer vad de ska arbeta med på lektionerna. Lärarna uppger

också att de är dåliga på elevinflytande och att det är ett utvecklingsområde för skolan. Flera lärare uttrycker i intervjuer att elevernas inflytande är ett svårt område. I intervjuerna med lärarna framkommer att man i skolan inte har fört några gemensamma diskussioner kring hur man ska se på elevernas inflytande i olika årskurser, och hur inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Rektorn uppger i intervjun att det är läraren som styr och att elevinflytande är ett utvecklingsområde för skolan.

Utredningen visar att eleverna inte ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristerna.

Författning

1 kap. 10 §, 4 kap. 9 och 14 §§ skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Se till att ordningsregler har utarbetats under medverkan av eleverna och följs upp vid skolan och fritidshemmet.
- Se till att rektor och lärare vidtar de åtgärder som är befogade för att komma tillrätta med olika elevers ordningsstörande beteende och för att skapa studiero.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet. Enligt skollagen får rektor eller en lärare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.

Elever i årskurs 4 uppger att det brukar vara pratigt på lektionerna. I årskurs 6 uppger elever att det kan vara stökigt på lektionerna och att det varierar mellan lärarna i vilken utsträckning ordningsreglerna används och hur de tillämpas. I Skolinspektionens enkät för elever i årskurs 9 uppger mer än en tredjedel av eleverna att de saknar studiero på lektionerna och två tredjedelar uppger att

andra elever stör ordningen i klassrummet. I samma enkät svarar över hälften av eleverna att de trivsel- och ordningsregler som finns inte följs. Eleverna i årskurs 6 uppger även att det finns ett system med anmärkningar som kan leda till kvarsittning, men att även tillämpningen av detta system varierar beroende på lärare. Elever i årskurs 9 uppger att de inte varit med och utformat ordningsreglerna, men att de fått ta del av ordningsreglerna och skriva på att de ska följas. Över hälften av eleverna i årskurs 9 svarar i Skolinspektionens genomförda enkätundersökning att eleverna inte är med och bestämmer vilka trivsel- och ordningsregler de ska ha. Enligt eleverna varierar det mellan lärarna i vilken utsträckning ordningsreglerna tillämpas. I intervjun med elevhälsan framkommer också att det finns tydliga ordningsregler, men hur man hanterar dem ser olika ut i klassrummen. Även lärare uppger att reglerna tillämpas olika och att det saknas samsyn kring ordningsregler och studiero. Till exempel uppger en lärare att man måste välja sina strider, att bråka med en elev om att den har keps kanske innebär att en hel lektion blir förstörd. Rektorn uppger att de uppmärksammat bristerna när det gäller ordningsregler och studiero samt att de påbörjat ett arbete för att förbättra detta område.

Utredningen visar att det finns brister avseende skolans ordningsregler och elevernas studiero. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

5 kap. 3, 5, och 6 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Se till att åtgärdsprogrammen anger elevens behov och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Skolinspektionen har tagit del av ett antal åtgärdsprogram från Raoul Wallenbergskolan. Av en del åtgärdsprogram framgår vilka elevens behov är, dock inte av alla. Av åtgärdsprogrammen framgår inte heller hur beslutade åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Tillsynen visar att de finns brister i åtgärdsprogrammen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att kvalitetsarbetet på ett bättre sätt uppmärksammar, analyserar och åtgärdar betydande skillnader i resultat mellan olika elevgrupper på skolan.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen kunnat konstatera att rektorn vid Raoul Wallenbergskolan i Bromma till stora delar är väl förtrogen med verksamheten och har påbörjat en utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet, där användning av webbaserade balanserade styrkort är en central del. Kvalitetsarbetet kan dels fånga in utvecklingsområden i relation till de nationella målen för skolan, dels andra mål för skolan och huvudmannen.

Av den nationella statistiken framgår att kunskapsresultaten för pojkar med utländsk bakgrund är betydligt lägre än övriga elevers resultat på skolan. Denna elevgrupps resultat avviker även negativt från genomsnittet för riket. För pojkar med utländsk bakgrund har kunskapsresultaten varit lägre än för samtliga elever i skolan under de senaste fem åren och dessutom försämrats ytterligare 2012. För pojkar med utländsk bakgrund ligger det genomsnittliga

meritvärdet för 2012 på 173 poäng, jämfört med 220 poäng för samtliga elever på skolan. För samma elevgrupp ligger andelen som nått målen i alla ämnen på 50 procent, jämfört med 74 procent för samtliga elever. Vid intervjuer med rektorn förklaras skillnaden med bristande studiemotivation och att dessa elever varit nöjda med lägre betyg. I intervjun med lärarna framkommer att den elevgrupp som har sämre resultat är de som läser svenska som andraspråk, och att den gruppen har ökat i antal. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete är bristande i den del det avser analys av denna betydande skillnad av olika elevgruppers resultat och att det därmed saknas underlag för prioriteringar av vilka åtgärder som behöver sättas in för att komma tillrätta med skillnaderna. Skolan saknar även en sammanställning av kunskapsresultaten i årskurs 6.

Sammantaget innebär detta att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete och huvudmannen föreläggs därför att förbättra det kvalitetsarbetet så att det uppfyller författningarnas krav.

Författning

4 kap. 4, 5 §§ skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Personalkompetens

Bedömning

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämja med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som anställdes före den 1 juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Statistik från Skolverket för år 2011/12 visar att endast 66 procent av lärarna på Raoul Wallenbergskolan Bromma har pedagogisk högskoleutbildning. Av intervjun med rektor framgår att skolan sedan dess enbart anställt lärare som har utbildning för de ämnen de ska undervisa i. Andelen med lärarexamen har därmed ökat till 89 procent. Dock har skolan fortfarande några lärare som saknar lärarutbildning.

Av utredningen framgår att det för undervisningen används personal som inte har utbildning för den undervisning de ska bedriva. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 13-15, 18-19 §§ skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

I den verksamhetsredogörelse Skolinspektionen tagit del av uppger rektorn att eleverna inte har tillgång till skolbibliotek, men att arbetet för att starta upp ett eget skolbibliotek har påbörjats. Vid intervjun med rektorn framkommer att skolan vid tillsynstillfället hade iordningsställt en lokal för skolbibliotek, att de avsatt medel för inköp av böcker samt att en grupp lärare ansvarar för och har påbörjat inköp av böcker. Enligt rektorn ska skolbiblioteket vara klart i januari 2014.

Utredningen visar att skolans elever inte har tillgång till skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Handläggningsrutiner**Bedömning**

Raoul Wallenbergskolan Bromma måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Handläggningsrutiner.

- Säkerställa att bestämmelserna om registerkontroll iakttas även för vikarier från bemanningsföretag.

Motivering

Enligt skollagen ska den som erbjuds en anställning inom grundskolan lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister. Registerutdrag ska även lämnas av den som tilldelats arbete inom verksamheten genom anställning hos någon som ingått avtal med den som bedriver verksamheten. Enligt förarbetena till bestämmelsen (prop. 2007/08:28 s. 11,15) omfattar kravet personer som ersätter anställda, t.ex. när en person kortvarigt hyrs in från ett bemanningsföretag vid tillfällig frånvaro bland personalen.

Rektor uppger vid intervjun att skolan anlitar vikarier från ett bemanningsföretag, men att registerkontroll av dessa inte görs av skolan.

Utredningen visar att det finns brister avseende iakttagandet av bestämmelserna om registerkontroll. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 31 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Sture Löf
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).